



PASARÉTI PRÉDIKÁCIÓK  
refpasaret.hu

Pasarét, 2014. december 4.  
(csütörtök)

Horváth Géza

## IGAZSÁGOS GAZDA

**Alapige:** Lukács 20,9-16

*Azután ezt a példázatot mondta a népnek: „Egy ember szőlőt ültetett, és munkásoknak adta bérbe, majd hosszú időre idegenbe távozott. És amikor eljött az ideje, elküldött a munkásokhoz egy szolgát, hogy adják oda neki a részét a szőlő terméséből. De a munkások megverték, és üres kézzel küldték el. Azután egy másik szolgát küldött, de azt is megverték, meggyalázták, és üres kézzel küldték vissza. Majd egy harmadikat is küldött, de ezt is megsebesítették és kidobták. Akkor így szólt a szőlő gazdája: Mit tegyek? Elküldöm szeretett fiamat, őt talán meg fogják becsülni. De mikor azt meglátták a munkások, így tanakodtak egymás között: Ez az örökös! Öljük meg őt, hogy mienk legyen az örökség! És kidobták a szőlőből, majd megölték. Vajon mit tesz most már velük a szőlő ura? Eljön, és elveszti ezeket a munkásokat, a szőlőt pedig másoknak adja.” Amikor ezt hallották, így szóltak: „Szó sem lehet róla!”*

### **Imádkozzunk!**

Hálás szívvel köszönjük, Urunk, hogy leborulhatunk előtted ezen az estén. Te látod, hogy örömmel jöttünk-e színed elé, vagy hordozva a napi terheket, fáradtságunkat, elgyötörtségünket, problémáinkat – mindazokat a dolgokat, amelyek lekötnek, lehúznak, megterhelnek bennünket. Jó lett volna örömmel jönni, és még nagyobb lenne, ha örömmel mennénk ki innen, meghallva a te szavadat a kegyelemről, a szeretetről, az irgalomról, a hosszútúrról.

Hálás a szívünk azért, Urunk, hogy adventben lehetünk, adventi ünnepkörben. Magasztalunk azért, hogy az Úr Jézus eljövételét köszönhetjük neked minden alkalommal, mert a te Egyszülöttedet küldted erre a világra, hogy éljünk általa. Nem érdemeltünk meg, Urunk, sőt minden érdemünk ellenére tetted ezt. Mi mindent megtettünk azért, hogy csak ítélettel, igazsággal közeledj felénk. Köszönjük, hogy mégis az irgalomnak évét hoztad el akkor, amikor eljött az Úr Jézus Krisztus.

Kérünk, csendesíts el bennünket ma igéd előtt, mert te tudod megfejtene nekünk annak titkát, üzenetét, mondanivalóját. Engedd, hogy alázattal hallgassuk, és kérünk, hadd vidámitsa meg a mi egész valónkat, szívünket, hogy el tudjuk mondani: igéd vidámságot szerzett nekem, és szívbeli örömet.

Ámen.

### ***Igehirdetés***

Bizonyára többen olvastuk ezt az igét, amely tulajdonképpen adventi üzenetet is hordoz. Soha nem az a kérdés, amikor az igét olvassuk, hogy mennyire ismerünk egy történetet, példázatot — mert gondolom, ha ma reggel ezt valaki elolvasta, akkor lehet, hogy azt mondta: ezt már ismerjük —, mert hajlamosak vagyunk arra, hogy felületesen olvassuk, vagy talán félre-tegyük, és esetleg keressünk olyan igét, amely nem olyan ismerős nekünk.

Soha nem az a kérdés, hogy mennyire ismerjük azt a történetet, amit olvasunk, hanem az a kérdés: mennyire értjük, mennyire látjuk magunkat benne, és mennyire kérdezzük az Úrtól: mi az üzenete, a mondanivalója annak a szakasznak számunkra.

Ez az ige azzal kezdődik, hogy Jézus Krisztus mondja a népnek, de tulajdonképpen nem a népnek mondta csak, mert ha elolvassuk az előző verset, ott a farizeusok, az írástudók vannak, és a főpapok a vénekkel együtt, akik Jézus Krisztusnak különféle kérdéseket tesznek fel: Mondd meg nekünk, milyen hatalommal cselekszed, ki adta neked ezt a hatalmat? Jézus válasza: nem mondom meg nektek akkor én sem — és azután következik a szőlőmunkások példázata.

Tehát a népnek mondja ugyan, de úgy, hogy mások is — főképpen az akkori kor zsidó vezetői, írástudói, farizeusok és főpapok is — értsenek belőle.

Arról szól ez a történet, hogy egy ember szőlőt ültetett és munkásoknak adta bérbe, majd hosszú időre idegenbe távozott. Több helyen szól a Szentírásban, főképpen Ézsaiás könyvének 5. fejezetében olvasunk arról, hogy Isten, a szőlős Gazda, hogyan hozza létre a szőlőjét. Hogyan plántálja, hogyan tisztítja meg előtte a földet, hogyan keríti be, hogyan vág bele tornyot, hogy minden szükséges meglegyen. Akkor, amikor ezek az igék előttünk vannak a szőlőültetésről, akkor mindenképpen megemlítjük, hogy ez egy nagy befektetés volt. Az akkori korban is a szőlőültetés nagy elhatározás volt egy-egy gazda részéről, főképpen, hogy idegenbe utazik, és előtte létrehoz egy ilyen — mai szóval — beruházást, mert ez abban az időben is költséges volt. Ráadásul a szőlő nem azonnal fordul termőre, hanem évek telnek el, míg valami visszajön belőle, és talán valamikor megtérül a befektetés.

Kiadja azt munkásoknak, rájuk bízta, és amikor eljött az ideje, akkor szolgálkat küld, hogy adják oda a részét a szőlő terméséből. De a munkások, amikor meglátják ezeket a küldötteket, megverik, kidobják, meggyalázzák őket. Akkor felteszi a gazda a kérdést: mit tegyek? — kérdi önmagától, és

tulajdonképpen eddig világos, hogy földi síkon is mozoghat a történet. Egy ilyen szituáció bármikor megtörténhet, előállhat. A folytatás az, ami mennyei síkba emeli ezt a példázatot, mert a folytatás megdöböntő. Hiszen úgy gondolkozik a gazda, ha a munkásokat, a szolgálakat, akiket küldött azért, hogy begyűjtsék a neki járó termést, meggyalázták, akkor arra gondol: elküldöm az én egyetlen fiamat, talán majd őt meg fogják becsülni, talán majd őt értékelni fogják. Tulajdonképpen ez az a pont, ahol a példázat átvált a földi síkról a mennyekre.

A földi életben és a földi létben — azt mondjuk —: ilyen nincs. Miután több szolga elment, hogy kérje a ráeső, a gazdának jutó részt a szőlőtermésből, akkor a ma embere mit tenne? Küldené a hatóságot. Felkeresné a bíróságot, a jogászokat vagy a közjegyzőket stb... és azt mondaná: ha így nem megy, akkor majd behajtjuk. Ez a mennyei sík, mert az Úr gondolatai nem a mi gondolataink, és az Ő útai nem a mi útaink. Azt mondja: elküldöm az én egyetlen fiamat, talán őt meg fogják becsülni. Miután az egyetlen fiút megölik, mit tesz a gazda? Elveszi tőlük a szőlőt, és másoknak adja.

Most csak ez legyen előttünk, a folytatása ne figyeljünk, csak erre: elveszi tőlük a szőlőt, és másoknak adja.

Először is az az érdekes, hogy a Bibliánkban az a címfelirat: A gonosz szőlőmunkások. Ma reggel arra gondoltam, hogy tulajdonképpen ez a példázat nem is a szőlőmunkásokról szól, hanem ez a példázat is a gazdáról szól. Mert ha jól megnézzük, a legtöbb üzenet, ami ebben a példázatban benne van, az nem a szőlőmunkásokhoz kötődik, hanem a gazdához. Az egész Szentírás a bűnös emberről ugyan mit mondhatna el? Csak egyetlen dolgot tud elmondani: tökéletlen. A Szentírás csak egyetlen dolgot tud közvetíteni, mégpedig azt: az ő szívének gondolta gonosz ifjúságától fogva.

A Szentírás az emberről csak annyit közöl, hogy nincs bennünk semmi jó. A Szentírás az emberről csak annyit közöl, amit a hitvallásunk írói is felfedeztek és így fogalmaztak meg: szív szerint hajlandó vagyok Isten és felebarátom gyűlölésére. — Ahogy ezek a szőlőmunkások gyűlölik a küldöttet, és azt, aki küldte a küldötteket. — Jó, ha komolyan vesszük, hogy ez az ige sem és ez a példázat sem igazán a gonosz szőlőmunkásokról szól, hanem ez a példázat is inkább a gazdáról szól.

Ahogy a tékozló fiú példázata és a többi sem elsősorban a tékozló fiúról beszél, hanem arról az atyáról, aki visszafogadja azt a fiút, és azt mondja: ez az én fiam. Meghalt és feltámadott. Elveszett és megtaláltatott. És azt mondja a másik fiúnak: neked örülnöd kellene, de nem tudsz örülni, mert ilyen vagy. — A Biblia nem az emberről fest nekünk igazán sokszínű képet. A Biblia az emberről csak egyszínű képet fest. A Biblia sokszínű képet a gazdáról fest. A mi mennyei Édesatyánkról egy olyan képet, amelynek ma este csak négy színét nézzünk meg. Csak azért négyet, mert elég lesz, ha ebből ragyog számunkra az igazi világosság.

- Először is nézzük meg, milyen ez a gazda? Gazdag az ajándékozásban. Hiszen amit nagy befektetéssel, fáradságos munkával, nagy gondoskodással, odafigyeléssel létrehoz, hogy minden meglegyen, és minden jó legyen — mert Istentől mindig ez telik ki, hogy íme igen jó — azt odaadja a munkásoknak.

Értitek, milyen nagy dolog ez? Egy ilyen nagy értéket rábízni a munkásokra, akiket megfogad, megbíz, akikkel megegyezik. Ők elindulnak úgy, hogy minden megvan. Bemennek a készbe. Kész a szőlő, be van kerítve — minden rendben van. Bemehetnek és dolgozhatnak.

De milyen ez a gazda? Mindenféleképpen bizalommal teljes, hiszen megbízik ezekben a munkásokban. Előlegezett bizalom. Isten nagy ajándéka az ember számára a megelőlegezés. Nem teljesítményt vár az embertől és aztán ad neki ajándékot, hanem először mindig ajándékot ad, és utána sem teljesítményt vár, hanem hálát. Mennyei gazdánk nem olyan, aki kiszámolja, hogy mennyi haszna lesz belőle.

Megbízik ezekben a munkásokban, és amikor odaadja nekik a szőlőt, akkor a Szentírásnak megint egy érdekes tanítását látom. Nem a tulajdonjogot ruházza át, hanem csak bérleti viszonyt létesít. Isten a tulajdonjogot soha nem ruházza át, mindig bérleti jogviszonyt létesít.

Amikor megbízza az első emberpárt, amikor a zsolttáros szívébe odaadja, hogy az Úré a föld és annak teljessége, az mind-mind arról beszél, hogy Isten soha nem mondott le a tulajdonjogról. Övé minden. Az emberrel bérleti viszonyt létesít.

A János evangéliumában van az ige, amikor Jézus Krisztus Péterrel beszél a feltámadás után. Ott van: szeretsz-e engem? Hármasság, amikor megkérdezi Jézus. Igen, Uram, te mindent tudsz. Tudod, hogy szeretlek téged. — Akkor mit mond Jézus Krisztus Péternek? Azt: legeltesd az én bérányaimat. Ebben benne van, hogy a bérány tulajdonjogát nem adtam neked, Péter, azok az enyéme. Legeltesd az én bérányaimat. Te csak a legeltetési jogot kapod meg.

Érdekes az is, hogy nem azt mondja Jézus: nyírd a bérányokat, hanem azt: legeltesd az én bérányaimat. Azt mondja: a bérányok az enyéme. Úgy nézzél rájuk, hogy a legeltetési jogot kaptad meg Jézus Krisztustól. A Szentírásban Isten soha nem mondja azt: az egyház, az ő földi népe embereké. Mindig azt mondja: az én tulajdon népem. Én vásároltam meg. És amit Isten megvesz, azt nem adja el senkinek. Amit Isten megszerzett magának, mert megvásárolt bennünket, nem aranyon, nem ezüstön, hanem drága véren, a béránynak, Jézus Krisztusnak a vérén. Ő hordja a terhet, ő visel gondot az ő szőlőjére. Övé a bekerített egyház. El van választva. Tett bele sajtót és tornyot. Mindent megadott, ami az életre és kegyességre való. Éppen ezért lássuk ma este azt az Atyát, aki gazdag az ajándékozásban, az adásban. Aki gazdag arra nézve, hogy bennünket beállítson az Ő egyházába és népe közé.

- Másodszor álljon előttünk az az Atya, aki elküldi az egyetlen Fiát is. Aki megélhetné kudarcként azt, ami történt, hogy a küldötteket meggyalázták, megverték, kidobták. Felteszi a kérdést: mit tegyek? Talán az én egyszülött Fiamat meg fogják becsülni. Itt látjuk, hogy a példázatban nem lehet mindent egy az egyben átültetni. A példázat egyik jellemzője az, hogy van, mikor emberi tulajdonságot visz át Isten lényére nézve, mert Istennél nem igaz, hogy nem tudja, mit cselekszik. Mintha azért küldte volna el Isten a Fiát, mert nem tudta, hogy mi fog történni – de nagyon jól tudta. Hiszen a Golgota keresztje, a megváltás már a világ teremtése előtt el volt döntve. Itt a példázatban azért mondja Jézus Krisztus, mert csak az ember tud úgy gondolkodni: vajon mi fog történni? De nehogy azt gondoljuk, hogy Isten feltette magának a kérdést, hogy mit tegyek. Istenről az van megírva a Szentírásban, hogy Ő maga tudta, mit fog cselekedni. Leírta az Ő örök tanácsvégzésében elhatározta, hogy mit fog cselekedni, és a maga idejében mindent megcselekedett. Azt mondja: elküldöm az én szerelmes Fiamat.

Tudjátok, milyen dühítő az, amikor övé a szőlő, amikor ő ajándékoz mindent, és valaki beleül. Aki megy a szőlő terméséért, azt megölik.

A következőt gyermekként éltem át. Egyik idős családtagunknak volt egy háza Nyíregyháza belvárosában. Amikor meghalt, az örökösöknek hat részre osztotta. Még életében kiadta albérlőknek. Úgy halt meg, hogy ebbe a házba soha nem tehetette be a lábát. Amikor hosszú ideig tartó per volt, azt mondák a bérlők, ha valaki odamegy, akkor sósavval leöntik. Tehát senki nem tehetette be a lábát. Valami 6-7 évig tartott ez. Édesapám azt mondta, hogy most már nem érdekes, így lakva valamennyiért eladjuk. Sokkal az ár alatt, tehát lakva mégis el tudták adni. — Gyerekként is arra emlékeztem: hol az igazság, mi van itt? Abban az időben nem lehetett senkit kitenni.

Amikor azt mondja a gazda, a mi mennyei Atyánk, hogy miután a prófétákkal így tettek, miután a küldötteket meggyalázták, megölték... Jézus Krisztus mondja: Jeruzsálem, Jeruzsálem, ki megölsz a prófétákat... Most olvassuk, hogy bántak Jeremiással. Hogy bánnak a prófétákkal, akiket elküld Isten a papok, a munkások mellé, hogy segítsenek a szőlőben, hogy igazgassák, fenntartsák a rendet. Az egyik prófétát megölik, a másikat meggyalázzák, a harmadikat kidobják, a negyediket semmibe veszik...

Micsoda borzasztó életük lehetett ezeknek a prófétáknak! Miután Isten hallgatott egy darabig, azt mondja: utoljára elküldöm az én egyetlen Fiamat. Őt talán meg fogják becsülni. Ez a szó annyit jelent, hogy rá talán tekintettel lesznek. Mintha azt mondaná: benne talán látnak engem. Mert Jézus Krisztus azért jött, hogy benne lássák az Atyát, Istennek azt a kimondhatatlan irgalmát és szeretetét, amelyet lehozott a földre. Talán megbecsülik. De nem becsülték meg.

- Harmadszor: lássuk azt a gazdát, aki csak azt kéri, ami jogos. Adják ki a részét. A mi mennyei gazdánk nem olyan, mint egy múlt századi cég vezetője,

akinek csak egy számít: minél hamarabb haszon legyen, és minél hamarabb megtérüljön a beruházás.

A Szentírásban többször szerepel ez: ami jogos. Ami jogos, megadom neked. Isten szíve ilyen. Ami jogos. Nem kér többet, nem kér lehetetlent, nem kér olyat, amit nem tudnak teljesíteni, csak azt kéri, ami az Ő része.

Azt mondja az ige: mennyei értelemben nekünk mindig az Isten felé van tartozásunk. Földi értelemben nem szeretjük a tartozást. Nekünk Isten felé van mindig tartozásunk. A mi legnagyobb tartozásunk az, amit ma egy kedves igeként olvastam és nagyon átjárta a szívem: „hálával áldozzál Istennek, és teljesítsd a Felségesnek fogadásaidat.”

Valóban ezek a munkások ezt nem érzik. Jézus azért mondja, mert a farizeusok, a papok, az írástudók, a vének ezt nem értették, hogy Istennek mivel tartozom én. Amikor jön hozzám és kér tőlem, akkor vajon azt mondom-e: Uram, az egész szőlő a tied, az egész termés a tied lenne. Ha mi a szőlőben dolgoztunk, akkor csak azt mondjuk: haszontalan szolgák vagyunk, mert amit csak kötelesek voltunk tenni, azt cselekedtük. De ezek az emberek nem így gondolkodnak. Kisajátítják a szőlőt, uralkodni akarnak, hiszen az ember szívében mindig ott van ez a vágy: mienk legyen az örökség, uralkodhassam. Nem ismerik azt: féljétek az Istent, és neki adjatok dicsőséget.

Beszéljünk a gazdáról.

- A negyedik kép, amit látnunk kell, az, hogy elveszi tőlük a szőlőt és odaadja másoknak. Miután sokszor próbálkozott... A Zsidókhöz írt levélben van: „Szólott Isten sokszor és sokféleképpen, és legutoljára az Ő Fia által szólt...” — azt mondja: elveszi tőlük a szőlőt, és odaadja más munkásoknak. Akik hallották, így szóltak: „Szó sem lehet róla!”

De bizony, szó van és szó lesz róla. Itt Jézus Krisztus megfejti nekünk azt a hatalmas titkot, hogy aki így bánik a Fiúval, Jézus Krisztussal, attól elvéte-tik a szőlő. Itt arra kell gondolnunk, ha a papoknak, írástudóknak és véneknek mondta Jézus, annak a népnek, akié az ígéretek, az ősatyák, akié a Törvény, el fogja venni, és másnak fogja adni. Ebből az tündököl: a szőlő megmarad. Nem a szőlőt számolja fel a gazda, nem a szőlőt adja el, mert akkor nincs vele gond. A szőlőnek meg kell maradnia. Odaadja más munkásoknak.

Jézus Krisztus hányszor beszélt arról, míg itt a földön is járt, hogy lesznek elsőkből utolsók. Hányszor mondta Jézus szomorúan azt, hogy a vámszedők és a parázna nők megelőznek titeket az Isten országában. Mert amikor az írástudók, a vének, a főpapok nem becsülik meg a Fiút, Jézus Krisztust, akkor jönnek majd a bűnös nők, a pogányok, jön Kornéliusz és az ő házanépe, jön a filippi börtönőr, a pogány százados, és megkapják a szőlőt, akikre a papok azt mondták: ezek értéktelenek, ki tudja, honnan jöttek, miféle népség ez — és Isten nekik adja a szőlőt, mert a Fiút megbecsülik.

Ha kell, drága nárdus kenettel kenik meg, hosszú hajjal törlik meg a lábát, ha kell, leborulnak elé: én Uram és én Istenem! Ha kell, megvallják: bi-

zony, ez Isten Fia volt. Ha kell, megkeresztelkednek egy pocsolyában, mert azt mondják: ímhol a víz, mi gátol, hogy megkeresztelkedjem. Ha hiszel, meglehet. És másoké lesz a szőlő, olyanoké, akik szeretik a Fiút. Mert a szőlő gazdája Jézus Krisztus, mert az Atya mindent Jézusnak adott, és rajta keresztül akar nekünk adni mindent.

A ma igéjének nagy kérdése az: megbecsülik-e? Talán megbecsülik. Vajon becsülöd-e a Fiút? Neki adsz-e dicsőséget? Vajon kérheti-e tőled és tőlem azt, ami az Ő részre. Nem többet, nem kevesebbet, nem mindent, csak azt, ami jár neki. Ami az Övé.

Advent tehát annak az időszak, hogy vigyázz, Isten rád bízott valamit. Beültetett és beállított az szőlőjébe. Vigyázz, el kell számolni, mert amíg Ő visszajön, addig is küld szolgákat. Mi már abban az időben élünk, amikor tudjuk, hogy elküldte az Egyetlent, aki szolgálai formát vett fel. Fiú létére engedelmes volt haláláig, mégpedig a keresztfának haláláig.

Adja az Úr, hogy ne legyünk méltatlanok a szőlőre. Ne vegye el tőlünk a szőlőt, hanem olyan szolgák legyünk az Ő szőlőjében, akik nem elmarasztalást, nem elvételt, hanem inkább azt hallják: „Jól vagy, jó és hű szolgám. Kevesen voltak hű, többre bízlak ezután. Menj be a te Uradnak örömébe.”

### ***Imádkozzunk!***

Úr Jézus Krisztus, hálásan köszönjük, hogy megdöbbenő módon mondtad el az akkori kor írástudóinak, véneinek az Atya szeretetéről szóló örömhírt. És mikor 2000 év múlva olvassuk napi igeként a Lukács által leírt gondolatokat, amiket hallott tőled, ma is megdöbbenünk. Megdöbbenünk, hogy a Gazda nem az ítéletével ment a szőlőmunkások felé, hanem a kegyelmével. A kegyelmével Krisztusban, a Fiúban, az Egyetlenben, akiben gyönyörködik, és mégsem sajnálta odaadni, mert nem volt más váltság, más megmenekülési mód, csak az engesztelő halál, a szenvedés, a keresztre feszítés.

Kérünk, Urunk, ebben az adventi időben segíts az igét érteni, hogy komolyan vegyük, mily nagy kegyelmet adtál nekünk, és milyen nagy ajándékot. Milyen nagy áldás, hogy a szőlőben lehetünk. Bocsásd meg, ha ezt a munkát, amit ránk bízta, hanyagul végezzük. Bocsásd meg minden lazítást, minden irigységet, mindazt, ami a szőlőmunkásokban is megvolt, hogy az bennünk is megvan, pedig annak az indulatnak kellene lenni bennünk, ami az Úr Jézusban volt.

Szentlelked által segíts világosságra minket, taníts hálás életet élni és boldogan vallani: igen, minden forrásunk tebenned van, te sötétben fénylő sugár. Minden javam belőled fakad. Mim van, amit ne kaptam volna tőled. Taníts bennünket hálás életre. Arra, hogy ha majd visszajössz, készen legyünk.

Ámen.

697

## Zengjen hálaének

☞ Örömhír, 1896

♪ Esterházy Pál (1635-1713)

Am Dm E Am C F G C

Zeng - jen há - la - é - nek, Min - den aj - kon zeng - jen!

Am Am F Dm E Am Am Dm E Am

Is - ten szent ne - vé - nek Hő i - mát re - beg - jen

F F C Dm7 G7 C C F Dm7 G C

Mind - az, a - ki tud - ja, Hogy az Úr ke - gyel - me

Am Am F Dm E Am Am Dm E Am

Min - den bá - na - tunk - ba' Gyógy - írt hoz se - bünk - re!

2. Isten szent szerelmét  
 Jézus hozta hozzánk.  
 Hogyne zengne mindig  
 Róla szívünk és szánk?  
 Ó, mi nagy dicsőség:  
 Jézus a mi éltünk!  
 Ó, csudálja föld s ég:  
 Isten szenved értünk!